

Projekt MPPI- Radionice i letak

Udruga Igra je uz financijsku podršku Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi i Svjetske banke realizirala projekt MPPI-Radionice i letak. U sklopu projekta obrađene su mnogobrojne radionice sa djecom, roditeljima i nastavnicima nižih razreda osnovne škole na području grada Zagreba i Zaprešića.

Sa svakim razredom obrađene su tri teme u sklopu 3 sata razrednika, a tematske cjeline obrađivane sa djecom, paralelno su se obrađivale i s njihovim roditeljima i nastavnicima. Teme koje su obrađivane u sklopu projekta su:

- Poremećaji u ponašanju
- Školski uspjeh/neuspjeh
- Traženje pomoći

Svaku radionicu pratio je i edukativni letak.

U nastavku je prikaz edukativnih radionica za djecu i roditelje i linkova sa kojih se mogu preuzeti edukativni letci. Slobodno ih koristite u svom radu i ukoliko ćete imati neke uvide koje želite podijeliti s nama slobodno nam se javite na mppi@udrugaignra.hr.

POREMEĆAJI U PONAŠANJU

Autor letka: Martina Čarija, dipl. psiholog

Autori radionica:

Tadeja Barun, dipl. soc. radnik

Asja Zenko, dipl. psiholog

Marko Štengl, dipl. soc. pedagog

Radionica za djecu -1

Očekivani rezultati:

- učenici znaju prepoznati specifična ponašanja koja prate poremećaje u ponašanju
- učenici razumiju i pružaju podršku vršnjacima koji imaju poremećaje u ponašanju
- učenici s poremećajem u ponašanju se osjećaju prihvaćenima u svojoj sredini
- razvijanje grupne povezanosti u razredu

Aktivnosti:

- Predstavljanje i dogovori oko pravila rada
- Voditeljice napišu na papir sljedeće dvije stvari koje žele da sudionici nauče: «Svatko je u nečemu dobar» i «Svatko je od nas poseban i važan» te potiču raspravu o tome što to znači, slažu li se učenici s time.
- Učenike/ce se pozove da svatko kaže svoje ime i u čemu je dobar/a
- Voditeljice započnu pričanje priče o jednom dječaku i djevojčici koji idu u OŠ...(ime škole/ustanove u kojoj se provodi radionica). Okosnicu priče čini povučeni dječak i nasilna djevojčica koji idu u isti razred. Priča se osmišljava zajedno s učenicima tako da voditeljice započnu dijelove priče koju su same osmišljavale, a učenicima postavljaju pitanja i na taj način ona daju život priči:
  - kako se ponašao dječak/djevojčica (nabrojiti što više ponašanja)
  - kako se dječak/djevojčica osjećaju
  - iz kojih razloga se djeca tako ponašaju
  - što dječak i djevojčica, ali i svi oni mogu drugačije činiti
- U posljednjem dijelu priče važno je učenicima dati prostor da kroz igranje uloga vježbaju kako se ponašati kada se njihovi vršnjaci ponašaju neprimjereno, što oni mogu učiniti.
- Voditeljice pozovu sve učenike/ce da na plakat nacrtaju vlastitu ruku ili osobni znak. Voditeljice napišu sljedeću rečenicu: «Svi jednako doprinosimo i nikoga ne puštamo iz ovog kruga» i pitaju djecu kako im se čini ta rečenica i bi li se na to mogli obvezati. Ukoliko pristaju, svi je ponove u glas.
- Umjesto posljednje vježbe može se primijeniti i Potpisivanje Ugovora. Razred dogovara dijelove koji nedostaju i potpisuju ga.

Dana..... (razred) potpisuje ugovor prema kojem će se razgovarati na sljedeći način: Ja se osjećam.....(reci kako) kada mi radiš/govoriš .....(reci što) i volio/voljela bih da se prema meni ponašaš .....(reci kako).

Potpisali:
- Vježba za kraj: «Vreća krumpira»: Učenike se zamoli da ustanu i da zamisle da su vreća u kojoj se nalaze sve ružne riječi koje su rekli svojim prijateljima i roditeljima, svađe koje su im se dogodile u zadnjih nekoliko dana, neki postupci na koje nisu ponosni, kao i one ružne riječi koje su drugi rekli njima. Zamolimo ih da sada zamisle da iz te vreće sve to tijelom istresu van.

Radionica za učenike -2

Očekivani rezultati:

- djeca znaju prepoznati specifična ponašanja koja prate poremećaje u ponašanju
- djeca razumiju i pružaju podršku vršnjacima koji imaju poremećaje u ponašanju
- djeca sa poremećajem u ponašanju se osjećaju prihvaćenima u svojoj sredini
- razvijanje grupne povezanosti u razredu

Aktivnosti:

- Predstavljanje i dogovori oko pravila rada
- «Voćna salata»: Učenici sjednu u krug i podijele se u tri grupe voća: banana, jabuka, višnja npr...U krugu je jedna stolica manje nego što ima učenika, jedan učenik stoji u krugu i prozove jedno voće...banana npr. Ustaju učenici koji su u grupi banana i sjedaju na neku drugu stolicu u krugu. Jedan učenik uvijek ostaje stajati.
- Rasprava i plakat: Sudionicima se postavljaju pitanja, potiče ih se na raspravu a najvažnije stvari se zapisuju na plakat. Pitanja koja se mogu postaviti su:
  - S kojima problemima se susreću djeca, što im je teško? Kako se ponašaju djeca kada za njih drugi govore da su zločesta?
  - Što mislite kako se oni osjećaju? Kako je njima? Ponašate li se vi ponekad tako? Što mislite zbog kojih razloga se ti učenici tako ponašaju?Što mislite kako se osjećaju tiha i povučena djeca koja možda nemaju prijatelja?
  - Kako se vi osjećate kada vas netko povrijedi? Kada ste isključeni? Kada vam se netko ruga/uzima vam stvari ili sl.?
  - Kako se onda ponašate? Što možete učiniti? Kako se drugačije možete postaviti? Kako bi im mogli pružiti pomoć, podršku?
- „Što mogu učiniti“: Učenicima se predstavljaju dvije situacije i pita ih se što mogu učiniti u zadanoj situaciji.
  1. situacija: Luka neprestano zadirkuje Ivana, ismijava njegovu odjeću i izgled, često mu baca školsku torbu u koš, često traži novac od Ivana, a kada mu Ivan odbije dati novac, udara ga ili odgurne. Što možeš učiniti u takvoj situaciji? (odgovore zapisujemo na ploču)
  2. situacija : U tvoj razred je došla nova učenica Jana. Pod odmorom, dok drugi učenici razgovaraju i družu se, Jana sjedi sama u klupi, ni sa kim ne razgovara, djeluje vrlo tužno, a primijetio/la si da se danas rasplakala. Što možeš učiniti?
- „Vreća krumpira“: Zamolimo učenike da ustanu i zamisle da su vreća u kojoj se nalaze sve ružne riječi koje su rekli svojim prijateljima i roditeljima, svađe koje su im se dogodile u zadnjih nekoliko dana, neki postupci na koje nisu ponosni, kao i one ružne riječi koje su drugi rekli njima. Nakon toga trebaju zamisliti da iz vreće sve to istresu van, zapišu na papir kojeg onda gužvaju, trgaju, cijepaju i bacaju u koš za smeće.
- „Semafor“: Svaki učenik dobije isprintani prazni semafor na kojem označi (obojiti) kako mu je bilo na radionici.

Radionica za roditelje

Očekivani rezultati:

- roditelji znaju prepoznati signale kojima djeca zovu u pomoć
- roditelji imaju više razumijevanja za djecu s poremećajima u ponašanju
- roditelji prepoznaju svoju odgovornost u razvoju poremećaja u ponašanju

Aktivnosti:

- Voditeljice predstavljaju sebe i radionicu, odnosno razloge za ovu radionicu i dobiti za roditelje.
- Voditelji pripreme PowerPoint prezentaciju s različitim natpisima iz medija koji opisuju različita ponašanja djece koja se mogu okarakterizirati kao poremećaji u ponašanju. Nakon prezentacije pozivaju sudionike na raspravu o viđenom.
- Voditeljice prije radionice kreiraju PowerPoint predavanje o poremećajima u ponašanju koje sadrži sljedeće elemente:
  - Definiranje poremećaja u ponašanju
  - Objašnjenje razvoja i nastanka PUP-a (faktori rizika i faktori zaštite)
- Potrebe: Kratko objašnjenje potreba (ljubav, sloboda, moć, zabava). Tijekom predavanja pozivaju roditelje na diskusiju o potrebama:
  - Kako ispunjavate svoje potrebe?
  - Što radite kako se osjećate kada ih nisu u mogućnosti ispuniti?
  - Kako vaše dijete zadovoljava svoje potrebe?
  - Što možete učiniti da pomognete djetetu zadovoljiti navedene potrebe?
- Nakon predavanja pozivaju roditelje na raspravu o faktorima rizika i zaštite.
- Radionica završava pričom o kineskom bambusu:

Predlažem da pri svemu što radite u obitelji imate na umu čudesni kineski bambus. Kad posadite sjeme te neobične biljke, ništa se, ama baš ništa osim tankog izdanka ne vidi cijele četiri godine. Za to se vrijeme rast odvija ispod tla, u velikom vlaknastom korijenju što se širi i prodire duboko u zemlju. Ali pete godine kineski bambus naraste 32 metra. Mnogo je toga u obiteljskom životu slično kineskom bambusu. Radite, ulažete vrijeme i trud i činite sve što znate i možete, ali ponekad tjednima, mjesecima pa i godinama ne vidite nikakve rezultate. No, budete li strpljivi, nastavite li raditi, doći će i ona "peta godina" i zapanjiti vas rastom i promjenama.

ŠKOLSKI USPJEH

Autor letka: Klaudija Škrlec, dipl. psiholog

Autori radionica:

Tadeja Barun, dipl. soc. radnik

Asja Zenko, dipl. psiholog

Marko Štengl, dipl. soc. pedagog

Radionica za učenike-1

Očekivani rezultati:

- učenici bolje razumiju razloge poteškoća u učenju
- učenici su spremniji na pomaganje i prihvaćanje učenika s lošijim školskim uspjehom
- učenici s lošijim školskim uspjehom se bolje osjećaju u svojoj okolini

Aktivnosti:

- Kratko predstavljanje i uvod u radionicu kroz predstavljanje razloga za nju i onoga što želimo da učenici nauče.
- Voditelji započinju temu s kratkom pričom o ocjenama:

Ja sam najljepša, hvalila se petica u imeniku. Svako mi se dijete raduje. Najdraži sam gost svake školske bilježnice. A ti jedinice, što se objesila nos, zar si opet rasplakala nekog učenika? Kako si samo tanka i ružna i nitko ti se ne raduje! Dijeliš uokolo samo sram i tugu i svi te sakrivaju dlanovima! Pa, koliko te djece samo prešutjelo!- mudrovala je petica.

Priznajem, ni ja nisam sretna kad me se upiše u školsku bilježnicu. Ali, imam i ja svoju ljepšu stranu! -pravdala se jedinica. Kad mi točka dođe u goste, onda postajem sasvim nešto drugo. Jedinica s točkom znači prvi i najbolji. Sa svojom prijateljicom točkom, i ja obradujem svako dijete. Na trčanju, natjecanju, na izložbi, ja sam najtraženija brojka! I tada ne značim ništa loše, tada postajem šampion i pravi pravcati As!- ponosno će jedinica.
- Voditeljice pozivaju sudionike na raspravu sljedećim pitanjima:
  - Što je vama teško kod učenja?
  - Što mislite da je drugima teško?
  - Mislite li da svi mogu učiti jednako?
  - Kako je vama kada dobijete lošije ocjene?
  - Što mislite zašto neki dobivaju većinom lošije ocjene, a neki većinom dobre?
  - Kakav odnos imate prema učenicima koji imaju lošije ocijene? Kako se prema njima ponašate? Što mislite kako se oni osjećaju?
  - Treba li osuđivati nekog tko ima lošije ocijene?
  - Kako im možete pomoći?
- Voditeljice na plakat napišu sljedeća četiri pitanja i upisuju odgovore koje daju djeca:
  - Što je loše raditi kada dobijemo lošu ocjenu?
  - Što je dobro raditi kada dobijemo lošu ocjenu?
  - Što je loše raditi kada netko iz razreda dobije lošu ocjenu?
  - Što je dobro raditi kada netko iz razreda dobije lošu ocjenu?
- Nakon toga voditeljice pozivaju sudionike na raspravu o tim pitanjima.
- Ako je s istom grupom učenika realizirana i radionica o poremećajima u ponašanju, važno je ponoviti njenu pouku i na plakat naziva «SVATKO OD NAS JE U NEČEMU DOBAR» napisati što je to u čemu su dobri.
- Dijeljenje 5-tica: Učenike se poziva da svatko barem jednoj osobi iz razreda da peticu, ali ne iz školskih predmeta, već iz toga što mu se/njoj sviđa, što dobro radi i slično.

- Radionica završava čitanjem pjesmice koja se lijepi i na plakat:
« Podjednako brižan nehajan i krut
slučaj svakom stvoru određuje put
njegovi su hirovi namijenjeni nama
da živimo zajedno ali s razlikama
Netko sporo hoda
Netko lijepo piše
Netko slabo uči
Netko teško diše
Netko slabo pjeva
Netko zbori čisto
Ipak, svako dijete
U biti je isto:
Malo toplo srce
I želja puna glava
Gdje slabašni treba ona svoja prava
Da se hrani voli ,
Zabavlja i mirno spava.“
(D. Ledić)

Radionica za učenike -2

Očekivani rezultati:

- učenici bolje razumiju razloge poteškoća u učenju
- učenici su spremniji na pomaganje i prihvaćanje učenika s lošijim školskim uspjehom
- učenici s lošijim školskim uspjehom se bolje osjećaju u svojoj okolini

Aktivnosti:

- Kratko predstavljanje i uvod u radionicu kroz predstavljanje razloga za nju i onoga što želimo da učenici nauče.
- «Vjetar puše, vjetar puše» : Ubaciti pitanja npr. ...za sve koji su dobri u matematici, koji dobro crtaju i sl.
- Potaknuti sudionike na raspravu o sličnostima i razlikama sljedećim pitanjima:
  - Što je vama teško kod učenja
  - Što mislite da je drugima teško
  - Mislite li da svi mogu učiti jednako
  - Kako je vama kada dobijete lošije ocjene
  - Što mislite zašto neki dobivaju većinom lošije ocjene, a neki većinom dobre?
  - Kakav odnos imate prema učenicima koji imaju lošije ocijene? Kako se njima ponašate? Što mislite kako se oni osjećaju?
  - Treba li osuđivati nekog tko ima lošije ocijene?
  - Kako im možete pomoći?

Razgovor usmjeravati na zaključak da su učenici lošijeg školskog uspjeha jednako vrijedni.

- Pozvati učenike da na plakat zapišu probleme kod učenja, osjećaje prilikom toga i kako sve oni mogu pomoći učenicima s lošijim školskim uspjehom. Na kraju dodati i pjesmu na plakat:

« Podjednako brižan nehajan i krut
slučaj svakom stvoru određuje put
njegovi su hirovi namijenjeni nama
da živimo zajedno ali s razlikama

Netko sporo hoda

Netko lijepo piše

Netko slabo uči

Netko teško diše

Netko slabo pjeva

Netko zbori čisto

Ipak, svako dijete

U biti je isto:

Malo toplo srce

I želja puna glava

Gdje slabša treba ona svoja prava

Da se hrani voli ,
Zabavlja i mirno spava.

(D. Ledić)

- „Što mogu učiniti“: sudionicima se ispriča priča a na plakat ili ploču se upisuju njihovi odgovori na pitanje: Što možeš učiniti da ispraviš nesporazum?

S tobom u klupi sjedi Matko. Matko je vrlo nemiran dječak i učiteljica mu vrlo često dopušta da se prošeta po razredu. Kada pišete test Matko uvijek dobije pet minuta duže da završi sve zadatke. Matko ti se povjerio da ima poteškoće u učenju i da se zbog toga učiteljica tako ponaša prema njemu, ali drugi učenici to ne znaju i ljuti su na Matka, ne žele razgovarati s njim jer misle da mu učiteljica previše popušta.

- Sudionike se zamoli da kažu kako im je danas bilo i što su naučili.

Radionica za roditelje

Očekivani rezultati:

- Roditelji bolje razumiju djecu koja imaju poteškoće u učenju
- Roditelji uviđaju druge kvalitete djece koja imaju poteškoće u učenju
- Roditelji su spremniji na razvijanje jakih strana djeteta
- Roditelji shvaćaju da školski uspjeh nije uvijek odraz stvarnih sposobnosti djece

Aktivnosti:

- Predstavljanje i uvod u radionicu kroz predstavljanje razloga za nju i onoga što želimo da roditelji osvijeste.
- Voditeljice ispričaju priču i zamole roditelje da ispune radni list:

„Kod svojih roditelja najviše volim one rijetke trenutke kada me razumiju. Oni ponekad žele da ja nemam svoje ja, kada želim napraviti nešto drugačije od svoje prijateljice oni mi kažu kako to može ona, a ja ne mogu. Prigovaranje zbog odjeće, a sami se ne sjećaju da se ni oni nisu oblačili kao njihovi roditelji. Ne shvaćaju da se u školi može dobiti jedinica, da se neke stvari jednostavno zaborave. Pa i oni su išli u školu i imali loše ocjene, a kada im to spomenem, kažu kako ja imam bolje uvjete, ukratko sve bolje i kako nema nikakve zapreke za učenje.“ Snježana, 13.god.

Radni list 1: RAZMISLITE!

ŠTO OČEKUJETE?

Kakve ocjene očekujete od svog djeteta?

KAKVI STE VI BILI U ŠKOLI?

Kakve su bile vaše ocjene?

Što je za vas značio uspjeh u školi?

Kako ste se vi osjećali kada ste dobili lošu ocjenu?

Kako su reagirali vaši roditelji?

Kako ste vi željeli da reagiraju?

Kako vi reagirate kada vaše dijete dobije lošu ocjenu?

Nakon što su roditelji ispunili radni list, voditeljice ih pozivaju da kažu kako im je bilo promišljati o navedenim pitanjima i do kojih uvida su došli.

- Voditeljice prije radionice pripreme predavanje o školskom (ne)uspjehu kojeg čine sljedeći elementi:
  - o Zbog čega je djetetu važno imati dobre ocjene?
  - o Iz kojih razloga je loša ocjena djetetu stres?
  - o Uzroci školskog neuspjeha
  - o Konkretni savjeti kako pomoći djetetu u učenju
  - o Konkretni savjeti kako razvijati djetetovo samopoštovanje

Važno je tijekom predavanja, rasprave i vremena za pitanja roditelje poticati suradnju sa školom!

- Radionica završava pričom: „**Lekcija zvana leptir**“

Jednog dana pojavio se maleni otvor na čahuri. Čovjek je sjedio i gledao kako se leptir nekoliko sati muči da bi kroz maleni otvor izvukao svoje slabašno tijelo. Onda je stao, činilo mu se da ne može dalje. Čovjek je odlučio pomoći leptiru: uzeo je škare razrezao je čahuru. Leptir je s lakoćom izašao. Ali je imao krhko tijelo i smežurana krila. Čovjek je nastavio promatrati leptira, očekujući da će se krila svakog trenutka otvoriti, povećati i raširiti se kako bi podržala leptirovo tijelo i osnažila ga. Međutim, ništa se nije dogodilo. Cijeli je svoj život leptir proveo puzeći okolo sa svojim krhkim tijelom i nerazvijenim krilima. Nikada nije poletio.

Unatoč svojoj ljubaznosti i dobrim namjerama, čovjek nije razumio da su poteškoće, kroz koje je leptir morao proći izlazeći iz čahure, osmišljene kako bi krv iz tijela leptira potekla u krila onda kad se oslobodi čahure i kada bude SPREMAN poletjeti. PONEKAD SU TEŠKOĆE UPRAVO ONO ŠTO TREBAMO U ŽIVOTU. KADA NE BISMO U SVOM RAZVOJU IMALI NIKAKVE PREPREKE BILI BISMO OSAKAĆENI. Nikada ne bismo postali onoliko snažni koliko možemo biti. Nikad ne bismo mogli letjeti.

(Iz knjige «Bolje biti vjetar nego list»)

TRAŽENJE POMOĆI

Autor letka: Sunčana Kusturin, dipl. soc. radnik

Autori radionica:

Tadeja Barun, dipl. soc. radnik

Asja Zenko, dipl. psiholog

Marko Štengl, dipl. soc. pedagog

Radionica za učenike -1

Očekivani rezultati:

- učenici znaju gdje mogu potražiti pomoć, te ju aktivno traže
- učenici su spremni pomoći prijatelju i uključiti odrasle u probleme s kojima se susreću
- učenici se osjećaju sigurnije i zaštićenije u svojoj sredini
- učenici su spremniji prihvatiti pomoć stručnjaka
- smanjen je stupanj negativnog obilježavanja one djece koja odlaze psihologu i drugim stručnjacima
- smanjen je broj kasno otkrivenih problema

Aktivnosti:

- Kratko predstavljanje i uvod u radionicu kroz predstavljanje razloga za nju i onoga što želimo da djeca nauče.
- Voditeljice ispričaju priču o super-junacima:

Superjunaci su sjajna stvorenja. Imaju nevjerojatnu snagu, skrivene moći i uvijek, baš uvijek spase svijet u zadnji tren.

Pero je naš superjunak. Znam, i nije neko ime za superjunaka. Zapravo naš Pero ni ne zna da je superjunak. On misli da je samo običan dječak.

Jednog proljetnog dana Pero se igrao na igralištu kod škole. Kao i uvijek oko njega su bili njegovi prijatelji, a malo podalje i dečki s kojima se nije družio i kojih se malo i bojao. Ti dečki su uvijek nekoga zafrkavali i izazivali. Tog dana okomili su se na djevojčicu koja je mucala i zbog toga odlazila kod logopeda. Vikali su joj da je glupa i još puno okrutnih riječi koje ne želim ovdje ni ponoviti. A ona se samo šćućurila, kao da je pokušala biti nevidljiva. Pero je sve to gledao i obično bi se pravio da ne vidi. No danas se nešto promijenilo. Uhvatio je pogled te djevojčice, osjetio je kako joj je teško. Ni sam ne zna kada je to odlučio ali jednostavno je ustao i krenuo prema njima.

Stao je, sve ih dobro pogledao i rekao im:

Na ovom mjestu voditeljice zastanu i upitaju učenike što bi oni rekli na Perinom mjestu. Kada učenici daju nekoliko odgovora priča se nastavlja.

„Dosta. Što vam je ona napravila? Samo se trudi biti bolja. Kao da ste vi u svemu savršeni. I svi vi imate nešto u čemu niste dobri.“ Sjeo je kraj djevojčice i počeo s njom razgovarati ignorirajući smijeh drugih dječaka. Saznao je da se djevojčica zove Ana i da živi blizu njega i da obožava aute kao i on. Svaki dan su sjedili zajedno pod odmorom i razmjenjivali sličice. Jednog od idućih dana prišao im je jedan od onih dečki koji su se smijali Ani. Zvao se Vanja. Tražio ih je da im se pridruži jer i on voli gledati aute. Nakon nekog vremena priznao im je da i on odlazi psihologu, ali da ne želi da itko to zna kako mu se ne bi rugali.

I na ovom mjestu voditeljice zastanu i potiču razgovor sljedećim pitanjima:

o Što mislite zašto je Vanja išao psihologu?

o Što sve djeci može biti teško?

o Jesu li djeca koja idu psihologu/logopedu drugačija od njih?

o Misle li da je sramota ići kod psihologa?

o Zbog kojih sve problema možemo ići psihologu/pedagogu?

Zapravo su i Ana i Vanja uživali kada bi odlazili logopedu i psihologu i znali su da tamo uče nešto jako važno. Šteta što to nisu vidjeli i svi drugi. Možda su i ti drugi dečki potajno željeli da im netko pomogne, ali im nitko nije pružao pomoć ili su možda njihovi roditelji i odrasli krivo mislili da samo problematični i neuspješni idu kod psihologa i logopeda. Možda. Šteta ako je to tako.

- Voditeljice potiču razgovor o sljedećim pitanjima:
  - o Što vi mislite o tome?
  - o Biste li se vi obratili za pomoć psihologu, logopedu, pedagogu?
  - o Ako ne, što bi vas sprječavalo?
  - o Što bi vam pomoglo da to napravite?
- Voditeljice pozovu nekoliko učenika da odglume odlazak pedagogu ili traženje pomoći od roditelja koji su jako zaposleni.

Pero je odrastao i dalje misleći da je samo običan dječak. No, Ana je znala da je Pero superjunak. Trebalo je hrabrosti suprotstaviti se tim dečkima, a time što joj je postao prijatelj postao je jedini pomagač u njenom životu. S druge strane, Pero se oduvijek divio Ani i mislio je da je ona pravi superjunak. Nije lako odrastati mucajući i trpjeti svu zafrkanciju zbog toga. Što više, nije bilo lako ni prihvatiti pomoć logopeda i izorgnuti se zafrkanciji i zbog toga. Od Ane je naučio ne stidjeti se svojih slabijih strana, priznao je da ga smeta to što nije dobar kao svoj brat u školi. No gledajući Aninu upornost trudio se više nego itko da ostvari ono što želi. A Vanja. Ana i Pero su mu pomogli da ispravi matematiku. Prestao je mrziti školu i sada uvijek štiti one koji su slabiji.
- Voditeljice završavaju priču porukom: « SVI STE VI SUPERJUNACI!» i pozivaju učenike da nabroje sve osobe od kojih mogu tražiti pomoć. Na kraju otkrivaju tajnu velike moći: »TAJNA MOĆI JE U TRAŽENJU POMOĆI!!!!»
- Aktivnost: SUPERJUNAČKI ZADATAK: Učenici napišu svoje ime na papir i zatim ga ubace u «čarobni šešir». Nakon toga izvlače jednu osobu iz «čarobnog šešira» kojoj tjedan dana moraju pomagati i od nje tražiti pomoć.

Radionica za učenike -2

Očekivani rezultati:

- učenici znaju gdje mogu potražiti pomoć, te ju aktivno traže
- učenici su spremni pomoći prijatelju i uključiti odrasle u probleme s kojima se susreću
- učenici se osjećaju sigurnije i zaštićenije u svojoj sredini
- učenici su spremniji prihvatiti pomoć stručnjaka
- smanjen je stupanj negativnog obilježavanja one djece koja odlaze psihologu i drugim stručnjacima
- smanjen je broj kasno otkrivenih problema

Aktivnosti:

- Kratko predstavljanje i uvod u radionicu kroz predstavljanje razloga za nju i onoga što želimo da djeca nauče.
- Za prvi i drugi razred se može primijeniti aktivnost „Vođenje slijepca“ dok se za treći i četvrti može primijeniti aktivnost „Krug povjerenja“ -
Vođenje slijepca se sastoji u tome da se učenici podijele u parove te da jedna u paru zatvori oči dok ga drugi vodi kroz razred.
Krug povjerenja se sastoji u tome da učenici stanu u dva ili tri manja kruga te da po jedan dobrovoljac uđe u krug i zatvori oči. Dobrovoljac se lagano prepušta (kao da se njiše) dok ga grupa nježno odguruje.
- „Rasprava i plakat“ Voditelji postavljaju pitanja i nadopunjavaju odgovore učenika. Pitanja koja se postavljaju:
  - S kojima problemima se susrećete?
  - Imate li strahove vezane uz te probleme?
  - Što radite kada imate probleme?
  - Kako se osjećate kada ne znate kako biste ih riješili, što onda radite?
  - Obraćate li se nekom za pomoć? Kome?
  - Mislite li da je sramota ići kod psihologa/pedagoga?
  - Što mislite o djeci koja idu psihologu? Jeste li vi bili kod psihologa?
  - Što se može dogoditi ako ne tražite pomoć?
  - Kako tražiti pomoć i kome se sve obratiti?
- „Kod tebe mi se sviđa“: Učenici se podijele u 2 linije, okrenuti jedan prema drugome, kažu si «kod tebe mi se sviđa...»
- „Vremenska prognoza“: Učenicima se daju isprintani prazni krugovi u koje oni crtaju kišu, oblak i sunce ili sunce (ovisno o tome kako procjenjuju da im je bilo na radionici).

Radionica za roditelje

Očekivani rezultati:

- Roditelji znaju prepoznati signale kojima djeca zovu u pomoć
- Roditelji imaju više razumijevanja za djecu s poremećajima u ponašanju
- Roditelji prepoznaju svoju odgovornost u razvoju poremećaja u ponašanju

Aktivnosti:

- Kratko predstavljanje i uvod u radionicu kroz predstavljanje razloga za nju i onoga što želimo da roditelji nauče.
- Voditeljice pozovu roditelje da ispune radni list «*Svako dobro roditeljstvo počinje brigom roditelja za samoga sebe*» preuzet iz priručnika I. Longo.

1. S kojom ste poteškoćama u odgoju trenutačno suočeni (ako trenutačno nemate nikakve poteškoće , izdvojite one s kojima se najčešće susrećete)

a) Na razini vašeg odnosa sa djetetom

---

b) Na razini obitelji

---

c) Na razini škole

---

d) Na razini društva

---

2. Koje su prepreke/ barijere za rješavanje tih poteškoća

a) Na razini vašeg odnosa sa djetetom

---

b) na razini obitelji

---

c) na razini škole

---

d) na razini društva

---

3. Tko ili što vam može pomoći da te poteškoće uspješno prevladate/ riješite?

a) na razini vašeg odnosa sa djetetom

---

b) na razini obitelji

---

c) na razini škole

---

d) na razini društva

---

4. Koji je prvi korak koji možete napraviti da te poteškoće prevladate/ riješite

a) na razini vašeg odnosa sa djetetom

---

b) na razini obitelji

---

c) na razini škole

---

d) na razini društva

Nakon popunjavanja upitnika voditeljice pozivaju roditelje na razgovor o tome kako im je bilo ispunjavati upitnik i raspravu o sljedećim pitanjima:

- o S kojim poteškoćama u odgoju se oni najčešće susreću i što onda rade?
- o Zašto je ljudima teško tražiti pomoć?
- o Zašto je ljude teško motivirati na promjenu?
- o Kolika je stigmatizacija oko traženja stručne pomoći?
- o Kada je važno obratiti se stručnjaku/inji?
- o Što kada pomoć ne dobijemo?
- o Gdje sve možemo dobiti pomoć?
- o Koliko je važno da se roditelj brine za sebe?